

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för språk

2TY6EÄ Tyska III, för ämneslärare inkl.självständigt arbete på grundnivå, 30 högskolepoäng

2TY6EÄ German III - for Upper Secondary School Teachers for secondary school subject teachers, incl.independent project focusing on German language, 30 credits

Huvudområde

Tyska

Ämnesgrupp

Tyska

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2E

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för konst och humaniora 2023-11-21

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2024

Förkunskaper

Tyska I, för ämneslärare, 1–30 hp, Tyska II, för ämneslärare, 31–60 hp, samt UVK I – Utveckling, lärande och kunskap 12hp eller motsvarande.

Mål

Efter avslutad kurs ska de studerande, på tyska, kunna:

- redogöra för och i analys tillämpa utvecklade kunskaper om de tyskspråkiga ländernas litteratur, kultur och samhällsförhållanden,
- behandla det tyska språket på ett korrekt och varierat sätt i både tal och skrift,
- diskutera språkvetenskapliga, ämnesdidaktiska och litteraturvetenskapliga problemställningar,
- problematisera lärarens uppdrag i relation till forskning i ämnet och ämnets didaktik,
- med utgångspunkt i aktuell forskning värdera ämnesdidaktiska ställningstaganden i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för,
- redogöra för ämnesdidaktiskt relevanta teorier och tillämpa dem i det

självständiga arbetet.

Delkurs 1. Grammatik och översättning II, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska de studerande kunna:

- ingående redogöra för och analysera det tyska språkets struktur och användning, även ur ett kontrastivt perspektiv, svenska-tyska,
- förklara och tillämpa lingvistiska analysmetoder och begrepp inom områdena syntax, semantik och pragmatik,
- använda det tyska språket på ett korrekt och varierat sätt i både tal och skrift.

Delkurs 2. Litteratur och litteraturteori, 4,5 hp

Efter avslutad delkurs ska de studerande kunna:

- analysera och tolka den lästa litteraturen,
- beskriva olika litterära epoker och deras typiska drag med utgångspunkt i den lästa litteraturen,
- redogöra för litteraturteoretiska ansatser i den litteraturvetenskapliga forskningen,
- dra slutsatser om historiska och aktuella samhällsförhållanden utifrån den lästa litteraturen.

Delkurs 3 Didaktik III, 3 hp

Efter avslutad delkurs ska de studerande kunna:

- genomföra bedömning och betygsättning av elevers kunskaper i tyska,
- planera, genomföra och utvärdera undervisningssekvenser i tyskundervisning,
- analysera ämnets kurs- och ämnesplaner med utgångspunkt i språkdidaktisk ämnestradition och teoribildning.

Delkurs 4 Själständigt arbete, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- formulera ett problem till grund för det självständiga arbetet samt formulera ett tydligt syfte och forskningsbara frågeställningar med relevans för ämnesområdet,
- systematiskt presentera tidigare forskning och visa hur denna relaterar till arbetets syfte,
- presentera och använda relevanta teoretiska begrepp,
- beskriva och motivera insamlings- och analysmetod, samt i förekommande fall visa medvetenhet om forskningsetiska frågor i genomförandet av arbetet,
- analysera materialet i förhållande till syfte, frågeställningar och teoretiska begrepp,
- diskutera och dra slutsatser av analysen och relatera denna till tidigare och fortsatt forskning och till yrkesverksamheten,
- presentera ett arbete på tyska som är väldisponerat och funktionellt med avseende på språk och form, samt vars delar utgör en logisk helhet,
- försvara sitt arbete med sakliga och relevanta argument, samt granska annan students arbete och framföra konstruktiv kritik.

Innehåll

Delkurs 1. Grammatik och översättning II, 7,5 hp

Grammatik, 4,5 hp

Delkursen behandlar det tyska språkets struktur och beskriver utvecklingstendenser i modern tyska. Kursen ger även en introduktion i olika språkvetenskapliga teorier.

Översättning, 3 hp

Delkursen innehåller övningar i att översätta avancerade texter till tyska. Övningarna tar upp tyskans morfologi och syntax, fraseologi och vokabulär. Delkursen bygger på de kunskaper som inhämtats i kurser på lägre nivåer samt i övriga delkurser.

Delkurs 2. Litteratur och litteraturteori, 4,5 hp

I delkursen ingår ett antal skönlitterära verk från den tyskspråkiga världen från 1900-talet. Delkursen anknyter till översiktskursen i tyskspråkig litteraturhistoria från föregående termins studier (Textstudium I: Moderna klassiker). I delkursen ingår också en introduktion till litteraturvetenskaplig terminologi och metod.

Närvaro är obligatorisk i denna delkurs.

Delkurs 3 Didaktik III, 3 hp

Delkursen bygger på tidigare terminers didaktiska profilkurser och fokuserar på bedömning och betygsättning samt på planering och genomförande av längre och kortare undervisningssekvenser. Kursen innehåller såväl teoretiska som praktiska undervisningsmoment.

Delkurs 4 Självtändigt arbete

Under kursen genomför den studerande en undersökning av ett problemområde som har relevans för den kommande verksamheten som lärare i tyska. Genomförandet av uppgiften kräver att den studerande under kursens gång skaffar sig fördjupade kunskaper i vetenskaplig teori och metod samt färdigheter i att självständigt söka och värdera information om det valda problemområdet. Resultaten av undersökningen presenteras i ett självständigt arbete på tyska med ett abstract på engelska. I kursen ingår också att ansvara för en kritisk granskning av ett annat självständigt arbete.

Professionell, ämnesdidaktisk och vetenskaplig progression

I delkurs 1–2 läggs vikt vid fortsatt utveckling av ämneskunskaper för yrkesverksamhet som lärare i tyska.

Den didaktiska profilkursen (delkurs 3) fokuserar på ämnesdidaktisk och professionell förberedelse av studenternas VFU-kurs som följer direkt efter ämnets tredje termin. Den praktiska erfarenheten att undervisa tränas genom övningsmoment med elever eller studenter. Planering av längre undervisningssekvenser genomförs i grupp och momentet bedömning och betygsättning fördjupas och examineras.

När det gäller den vetenskapliga progressionen innehåller delkurs 4 ett självständigt arbete på kandidatnivå. Andrämnestudenter skriver ett arbete med ämnesdidaktisk inriktning.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, lektionsundervisning, seminarier samt gruppövningar.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs 1, Grammatik och översättning II, 7,5 hp. Momentet Grammatik (4,5 hp) examineras genom en skriftlig tentamen. Momentet Översättning (3 hp) examineras

genom en skriftlig tentamen.

Delkurs 2, Litteratur och litteraturteori, 4,5 hp, examineras genom muntliga presentationer och en muntlig tentamen.

Delkurs 3, Didaktik III, 3 hp, examineras genom en gruppuppgift (1 hp), planering och genomförande av en lektion (1 hp) samt genom skriftliga inlämningsuppgifter (1 hp).

Delkurs 4, Självständigt arbete, 15 hp examineras genom författande av ett självständigt arbete, försvarande av arbetet vid ett seminarium, samt opposition på annan students arbete.

För betyget Godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart.

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet. I det fall student med funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination.

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs under kursen eller i nära anslutning till kursens avslutning. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle ska senast vid kursstart informeras om föregående kursvärderingsresultat och genomförda förändringar i kursen.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet: Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet.

Övrigt

Kursen är tredje terminens studier i tyska inom ämneslärarprogrammet för studenter som läser tyska som ämne 2.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1. Grammatik och översättning II, 7,5 hp

Duden 9. Duden – Sprachliche Zweifelsfälle: Das Wörterbuch für richtiges und gutes Deutsch: 9. Mannheim: Duden, senaste upplagan.

Ernst, Peter. *Germanistische Sprachwissenschaft*. Wien: UTB basics WUV, senaste upplagan. 296 s.

Referenslitteratur

Andersson, Sven-Gunnar, Brandt, Margareta, Persson, Ingemar & Rosengren, Inger. *Tysk syntax för universitetsnivå*. Lund: Studentlitteratur, 2002.

Duden 2. Das Stilwörterbuch. Mannheim: Duden, senaste upplagan.

Duden 4. Die Grammatik. Mannheim: Duden, senaste upplagan.

Delkurs 2. Litteratur och litteraturteori, 4,5 hp

Brecht, Bertolt. *Leben des Galilei*. Frankfurt/M: Suhrkamp, 2018, 130 s.

Haushofer, Marlen. *Die Wand*. Berlin: Ullstein, 2016, 267 s.

Mann, Thomas. *Der Tod in Venedig und andere Erzählungen*. Frankfurt/M: Fischer, 2008, 57 s.

Süskind, Patrick. *Das Parfum. Die Geschichte eines Mörders*. Zürich: Diogenes, 2006, 335 s.

Teori:

Jeßing, Benedikt & Köhnen, Ralph. *Einführung in die Neuere deutsche Literaturwissenschaft*. Stuttgart: Metzler Verlag, senaste upplagan, 435 s.

Delkurs 3. Didaktik III, 3 hp

Bardel, Camilla et al. *Forskarskolan FRAM. Lärare forskar i de främmande språkens didaktik*. Stockholm: Stockholm University press, 2021. Ca 50 s. i urval.

Håkansson Ramberg, Maria. *Validitet und schriftliche Sprachkompetenz: Eine Studie zur Bewertung schriftlicher Leistungen im Fach Deutsch an schwedischen Schulen. Diss.* Uppsala: Uppsala universitet, 2021. 50 s. i urval.

Lundahl, Bo. *Engelsk språkdiraktik: texter, kommunikation, språkutveckling*. Lund: Studentlitteratur, senaste upplagan, 50 s. i urval.

Rosén, Christina & Fredriksson, Christine (2022). Gymnasieelevers arbete med och attityder till processkrivning i moderna språk. *HumaNetten*, Nr 48 (2022), 198-224. <https://open.lnu.se/index.php/hn/issue/view/190/89>

Skolverket. *Betyg och prövning – kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning*. Stockholm: Skolverket, 2022. Tillgänglig på Skolverkets webbplats.

Skolverket. *Kommentarmaterial till kursplanen i moderna språk. Grundskolan*. Stockholm: Skolverket, 2022. Tillgänglig på Skolverkets webbplats.

Skolverket. *Kursplan Moderna språk (grundskolan)*. Stockholm: Skolverket, 2022. Tillgänglig på Skolverkets webbplats.

Skolverket. *Kommentarmaterial till ämnesplanerna i moderna språk och engelska. Gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå*. Stockholm: Skolverket, 2021. Tillgänglig på Skolverkets webbplats.

Skolverket. *Ämnesplan Moderna språk (gymnasieskolan)*. Stockholm: Skolverket, 2021. Tillgänglig på Skolverkets webbplats.

Tornberg, Ulrika. *Språkdiraktik*. Malmö: Gleerup, senaste upplagan. 50 sidor i urval.

Tornberg, Ulrika, Malmkvist, Anita, Valfridsson, Ingela (red.). Senaste upplagan. *Språkdiraktiska perspektiv. Om undervisning och lärande i främmande språk*. Stockholm: Liber, 2009. 50 s. i urval (delarna om bedömning)

Referenslitteratur

Fredriksson, Christine & Rosén, Christina. Språk- och skrivutveckling. Ingår i: *Skriftlig*

produktion och interaktion. Skolverkets lärportal. Moderna språk, 2019.
https://larportalen.skolverket.se/#/modul/1a-moderna-sprak/Grundskola/911-skriftlig-produktion-och-interaktion/del_01/

Delkurs 4. Självständigt arbete, 15 hp

Litteratur väljs av studenten i samråd med handledare.

Referenslitteratur

Bryman, Alan. *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber, senaste upplagan.

Caspari, Daniela, Klippel, Friedrike, Legutke, Michael K. & Schramm, Karen (red.). *Forschungsmethoden in der Fremdsprachendidaktik. Ein Handbuch*. Tübingen: Narr, 2016.

Duden. *Die schriftliche Arbeit*. Mannheim: Bibliographisches Institut, senaste upplagan.

Johansson, Bo & Svedner, Per Olov. *Examensarbetet i lärarutbildningen*. Uppsala: Kunskapsföretaget, 2010.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend. *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur, senaste upplagan.

Moennighoff, Burckhardt & Meyer-Krentler, Eckhardt. *Arbeitstechniken Literaturwissenschaft*. München: Fink, senaste upplagan.

Nünning, Vera & Nünning, Ansgar. Senaste upplagan. *Methoden der literatur- und kulturwissenschaftlichen Textanalyse: Ansätze – Grundlagen – Modellanalysen*. Stuttgart: Metzler.

Rothstein, Björn. Senaste upplagan. *Wissenschaftliches Arbeiten für Linguisten*. Tübingen: Narr Studienbücher.

Stukát, Staffan. Senaste upplagan. *Att skriva examensarbete i utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Trost, Jan & Hultåker, Oscar. Senaste upplagan. *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur.